

I.	Úvodní slovo Moniky Šimůnkové, zástupkyně veřejného ochránce práv	15
II.	Poznámka editorů	17
A.	VÍZA, POBYTY A SOUVISEJÍCÍ TÉMATA (DOPADY PANDEMIE COVID-19 NA SVOBODU POHYBU A PŘESHraniČNÍ PRACOVNÍKY)	19
III.	Pokus o škálu výhrad veřejného pořádku v cizineckých a azylových věcech aneb není výhrada jako výhrada (Pavel Pořízek)	21
	1. Úvod	21
	2. Občané EU a jejich rodinní příslušníci	23
	2.1 Občané EU	23
	2.2 Rodinní příslušníci občanů EU	24
	2.3 Občané EU a jejich rodinní příslušníci – případy použití standardu pro omezení volného pohybu osob mimo rámec směrnice 2004/38/ES (čl. 20, 21, 45 a 56 Smlouvy o fungování Evropské unie)	26
	3. Použití stejného standardu na výhradu veřejného pořádku jako u omezení volného pohybu osob vůči třetizemcům	28
	3.1 Turečtí pracovníci a jejich rodinní příslušníci	30
	3.2 Návratová směrnice	30
	3.2.1 Zákaz vstupu a vyhoštění	32
	3.2.1.1 Vážné ohrožení veřejného pořádku jako důvod pro uložení zákazu vstupu nad pět let (čl. 11 odst. 2 věta druhá návratové směrnice)	32
	3.2.1.2 Výhrada veřejného pořádku jako důvod pro uložení zákazu vstupu podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců	38

3.2.1.3	Výklad výhrady veřejného pořádku podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců v případech uložení zákazu vstupu nad 5 let	41
3.2.1.4	Problematické aspekty metody jazykového výkladu správních soudů při interpretaci § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců	42
3.2.1.5	Výklad dalších výhrad veřejného pořádku jako důvodu pro správní vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců [§ 119 odst. 4, 5 a 6, § 120 odst. 1 písm. b)]	46
3.2.1.5.1	Výhrada veřejného pořádku – § 119 odst. 4 zákona o pobytu cizinců	46
3.2.1.5.2	Výhrada veřejného pořádku – § 119 odst. 5 zákona o pobytu cizinců	47
3.2.1.5.3	Výhrada bezpečnosti státu a odsouzení za zvlášť závažný zločin – § 119 odst. 6 zákona o pobytu cizinců	52
3.2.1.5.4	Výhrada veřejného pořádku – § 120 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců	54
3.2.2	Zajištění	57
3.2.2.1	Výhrada veřejného pořádku a čl. 15 odst. 1 návratové směrnice	57
3.2.2.2	Výklad výhrady veřejného pořádku jako důvodu pro zajištění třetizemce za účelem vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (v návaznosti na čl. 15 odst. 1 návratové směrnice)	73
3.3	Dlouhodobě pobývající rezidenti (vnitrostátní dopady do trvalého pobytu)	76
3.3.1	Zamítnutí žádosti o trvalý pobyt	79
3.3.1.1	Evidence v ENO a nesplnění podmínky trestní záchovalosti [§ 75 odst. 1 písm. c) a e) zákona o pobytu cizinců]	79

3.3.1.2	Výhrada veřejného pořádku ve vztahu k ČR [§ 75 odst. 2 písm. e) a § 83 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]	81
3.3.1.3	Výhrada veřejného pořádku ve vztahu k jinému členskému státu EU [§ 75 odst. 2 písm. f) a § 83 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]	81
3.3.2	Zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu [§ 77 odst. 1 písm. h) a i), a odst. 2 písm. a) a f) zákona o pobytu cizinců]	82
3.3.3	Judikatura správních soudů k výhradě veřejného pořádku jako důvodu pro neudělení a zrušení povolení k trvalému pobytu	85
3.3.4	Poměrování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života při zrušení trvalého pobytu	89
3.4	Mezinárodní ochrana	96
3.4.1	Zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu	96
3.4.2	Neudělení/neprodloužení (odnětí, ukončení platnosti) povolení k pobytu uznanému uprchlíkovi	97
4.	Výklad výhrady veřejného pořádku při sloučení rodiny podle směrnice 2003/86/ES (mírnější standard, ale restriktivní výklad)	101
4.1	Rozsudek SDEU ve spojených věcech C-381/18 a C-382/18 G. S. a V. G.	101
4.2	Dopady rozsudku SDEU ve spojených věcech C-381/18 a C-382/18 G. S. a V. G. na vnitrostátní právní úpravu	104
4.2.1	Zrušení a neprodloužení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny	104
4.2.1.1	Ustanovení § 46a odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců (odsouzení za úmyslný trestný čin)	104
4.2.1.2	Ustanovení § 46a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců (výhrada veřejného pořádku a bezpečnosti)	106
4.2.1.3	Ustanovení § 46a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (vyhoštění z jiného členského státu EU)	110

4.2.2	Neudělení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny	112
4.2.2.1	Ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) (evidence v ENO) a § 56 odst. 2 písm. a) (nesplnění podmínky trestní zachovalosti) . . .	112
4.2.2.2	Ustanovení § 9 odst. 1 písm. g) (evidence v SIS II)	113
4.2.2.3	Ustanovení § 9 odst. 1 písm. h) (hrozba pro veřejný pořádek ČR)	114
4.2.2.4	Ustanovení § 9 odst. 1 písm. i) (hrozba pro veřejný pořádek jiného státu v rámci schengenského prostoru)	114
5.	Výklad výhrady veřejného pořádku při odepření vstupu (u krátkodobých víz) a u studentů (ještě mírnější standard, široký prostor pro uvážení)	115
5.1	Odepření vstupu, krátkodobá víza a § 19 zákona o pobytu cizinců	115
5.2	Studenti, výzkumníci a další kategorie osob podle směrnice 2016/801	115
6.	K souladu § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 a odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců s unijním právem	120
6.1	Ustanovení § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců	121
6.1.1	Rodinní příslušníci podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců	121
6.1.2	Rodinní příslušníci podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců	124
6.1.3	Rodinní příslušníci podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců	126
6.2	Ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) a rodinní příslušníci podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců	128
6.2.1	Obecné úvahy	128
6.2.2	§ 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců a jeho soulad s unijním právem	137
6.2.2.1	§ 87e odst. 1 písm. i) bod 3 zákona o pobytu cizinců	137
6.2.2.2	Ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) body 1 a 2 zákona o pobytu cizinců	140
7.	Závěr	143

	8. Příloha: Výhrady veřejného pořádku a související ustanovení v zákoně o pobytu cizinců, k nimž existuje judikatura SDEU	146
IV.	Utajované informace v cizineckých řízeních – balancování mezi bezpečnostními zájmy a právem na spravedlivý proces (<i>Alžbeta Králová, Josef Stehlík</i>)	151
	1. Úvod	151
	2. Použití utajovaných informací podle zákona o pobytu cizinců . . .	152
	3. Vybázení procesních záruk pohledem ESLP	155
	4. Vybázení procesních záruk pohledem soudního dvora EU	159
	4.1 Lze všechno utajit?	159
	4.2 K podstatě důvodů	162
	5. Vybázení procesních záruk pohledem vnitrostátních soudů	164
	5.1 Stačí, když práva chrání soud?	164
	5.2 Nový vývoj v judikatuře – když je potřeba znát podstatu . . .	167
	6. Jak dál se stávající právní úpravou?	171
V.	Svoboda pohybu jako základní lidské právo (<i>Harald Christian Scheu</i>)	174
	1. Úvod	174
	2. Relevantní mezinárodní úprava	175
	3. Výklad svobody pohybu v praxi mezinárodních monitorovacích orgánů	176
	3.1 Výbor pro lidská práva	176
	3.2 Evropský soud pro lidská práva	178
	4. Význam a rozsah svobody pohybu jako základního lidského práva	180
	5. Závěr	186
VI.	Omezování volného pohybu osob v EU v průběhu pandemie COVID-19: dopady na příhraniční pracovníky (<i>Magdaléna Svobodová</i>)	188
	1. Úvod	188
	2. Příhraniční pracovníci a jejich situace v době pandemie covid-19	189
	3. Omezování volného pohybu osob členskými státy a unijní koordinace z pohledu příhraničních pracovníků	193
	4. Přístup České republiky k příhraničním pracovníkům	202
	5. Závěr	207

B.	ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ	209
VII.	Jak naložit s nelegální prací cizinců? (Michaela Glozygová)	211
	1. Nelegální práce	211
	1.1 Právní úprava	211
	1.2 Vymezení nelegální práce	211
	1.3 Výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah	212
	1.4 Švarcsystém	213
	1.5 Výkon práce v rozporu s pracovním povolením nebo vydanou kartou	213
	1.6 Zneužívání institutu pracovních cest	214
	1.7 Dočasné vyslání cizince ze zahraničí	215
	2. Příčiny nelegální práce	216
	2.1 Ekonomické důvody	216
	2.2 Situace na trhu práce	217
	2.3 Neznalost právní úpravy	217
	2.4 Administrativní a časová náročnost	218
	2.5 Nešťastná právní úprava změny zaměstnavatele či pracovního zařazení	219
	2.6 Jiné důvody	219
	3. Nelegální práce jako důvod pro nevydání zaměstnanecké karty či zrušení její platnosti	220
	4. Nelegální práce jako tzv. jiná závažná překážka	220
	4.1 Jiná závažná překážka	221
	4.2 Závažnost a intenzita nelegální práce	221
	4.3 Porušení legitimního očekávání cizinců	222
	5. Posuzování a dokazování nelegální práce	223
	5.1 Posouzení výkonu nelegální práce cizincem ze strany správních orgánů	223
	5.2 Důkazní prostředky	223
	6. Důsledky nelegální práce pro cizince	224
	7. Statistické údaje	225
	7.1 Vývoj počtu zjištěných nelegálně pracujících osob ve vztahu k počtu kontrol	225
	7.2 Nelegálně zaměstnaní cizinci ze zemí mimo Evropskou unii	226
	7.3 Uložené pokuty	227
	8. Úvahy <i>de lege ferenda</i>	228

VIII.	Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů a jeho dopad na držitele zaměstnanecké karty (Ondřej Moudrý)	229
	1. Úvod	229
	2. Definice pojmu přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů a jeho důsledky pro zaměstnance . .	230
	2.1 Příslušná právní úprava	230
	2.2 Relevantní judikatura k předmětné otázce (otázka přechodu práv obecně)	232
	3. Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů jako kritérium pobytového správního řízení	233
	3.1 Vymezení problému pohledem správních soudů	233
	3.2 Zákonné možnosti pro posouzení přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů na držitele zaměstnanecké karty v případě negativních dopadů na zaměstnance	235
	3.3 Zákonné možnosti pro posouzení přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů na držitele zaměstnanecké karty v případě neměnných podmínek práce (z pohledu zaměstnance)	238
	4. Závěr	240
IX.	Rozhoduje Ministerstvo vnitra o změně zaměstnavatele cizince? O povaze sdělení o (ne)splnění podmínek pro změnu zaměstnavatele (Josef Stehlík)	243
	1. Úvodem	243
	2. Právní úprava změny zaměstnavatele a její vývoj	244
	3. Spory o povahu sdělení OAMP o (ne)splnění podmínek pro změnu zaměstnavatele	245
	4. Exkurz do odborné literatury k povaze rozhodnutí podle správního řádu a soudního řádu správního	247
	5. Judikatura Nejvyššího správního soudu k povaze sdělení OAMP . .	250
	6. Směrnice 2011/98/EU	253
	7. Možnosti obrany proti negativnímu sdělení OAMP	254
	8. Shrnutí	258
C.	AZYL A UPRCHLICTVÍ	259
X.	Bezpečné země původu a soudní přezkum (Stanislava Sládková)	261
	1. Úvod	261

2.	Bezpečné země původu v právu Evropské unie	262
2.1	Původní procedurální směrnice	262
2.2	„Nová“ procedurální směrnice	264
3.	Vnitrostátní úprava bezpečných zemí původu	266
3.1	Definice bezpečné země původu v zákoně o azylu	266
3.2	Procesní dopady označení země za bezpečnou zemi původu	268
3.3	Teritoriální omezení a jeho slučitelnost s právem EU.	269
4.	Soudní přezkum rozhodnutí založených na konceptu bezpečné země původu	270
4.1	Vyvrácení domněnky bezpečnosti	271
4.2	Přezkum splnění kritérií bezpečnosti země původu	274
5.	(Ne)slučitelnost konceptu bezpečných zemí původu s některými formami mezinárodní ochrany	276
5.1	Doplňková ochrana pro porušení mezinárodních závazků	277
5.2	Humanitární azyl a sloučení rodiny žadatelů z bezpečných zemí původu	280
6.	Závěr	283

XI.	Přechod mezi právními režimy detence v azylovém a návratovém <i>acquis</i> (Nataša Kovář Chmelíčková).	284
1.	Úvod	284
1.1	Migrační krize a reakce na ni	284
1.2	Obsah příspěvku	285
2.	Téma podrobněji	286
3.	Právní rámec detence – základní východiska	288
3.1	Mezinárodní právní rámec zajišťování cizinců	288
3.1.1	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	289
3.1.2	Ženevská úmluva	290
3.1.3	EÚLP	291
3.2	Právo Evropské unie	293
3.2.1	Listina základních práv EU	293
3.2.2	Návratová směrnice	294
3.2.3	Přijímací směrnice	295
4.	Vztah úpravy zajištění v návratové a přijímací směrnici podle judikatury SDEU	298
4.1	Případ <i>Kadzoev</i>	299
4.2	Případ <i>Arslan</i>	301

4.2.1	Vyjádření České republiky v řízení	303
4.2.2	Řízení před SDEU	307
4.2.3	Rozsudek SDEU	308
4.2.4	Důsledky rozsudku ve věci <i>Arslan</i>	309
4.3	Případ <i>J. N.</i>	310
4.4	Případ <i>C. a ostatní</i>	312
5.	Doprovodné otázky – časový okamžik vydání rozhodnutí o návratu	312
5.1	Případ <i>Gnandi</i>	313
6.	Závěr a prostor pro další předběžné otázky	316

D.	OBĚTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI A ENVIRONMENTÁLNĚ PŘESÍDLENÉ OSOBY	319
-----------	---	------------

XII.	Identifikace obětí obchodování s lidmi: závazky plynoucí z Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi (<i>Barbora Mazalová</i>)	321
1.	Úvodem o obchodování s lidmi v České republice	321
2.	Úmluva Rady Evropy	322
2.1	Definice obětí obchodování	323
2.2	Identifikace obětí obchodování	324
2.3	Co plyne z čl. 10 pro smluvní státy	325
3.	Jak je to v České republice: proces identifikace obětí obchodování v kontextu českého azylového a cizineckého práva	326
3.1	Zjištění expertní skupiny GRETA	327
3.2	Poznatky Kanceláře veřejného ochránce práv	328
3.3	Identifikace podle Úmluvy v judikatuře Nejvyššího správního soudu	329
4.	Co z těchto závěrů plyne	331

XIII.	Ochrana environmentálně přesídlených osob z hlediska práva Evropské unie (<i>Veronika Víchová</i>)	332
1.	Úvod	332
2.	Pojmy a definice	333
3.	Dělení migrace, její příčiny a kategorizace	336
3.1	Změna životního prostředí jako příčina migrace	337
4.	Právní zakotvení ochrany environmentálně přesídlených osob na unijní úrovni	339
4.1	Kvalifikační směrnice	342

4.2	Směrnice o dočasné ochraně	345
4.3	Ochrana na základě humanitárních důvodů	347
4.3.1	Vízový kodex	347
4.3.2	Schengenský hraniční kodex	348
4.3.3	Návratová směrnice	349
4.4	Návrh nařízení o řešení krizových situací a zásahů vyšší moci v oblasti migrace a azylu	350
5.	Úvahy <i>de lege ferenda</i>	351
5.1	Řešení v rámci Evropské unie	353
5.2	Mezinárodní smlouvy uzavírané Evropskou unií	354
6.	Závěr	354
Rejstřík	357